

AAH-001-001415 Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May - 2016

Philosophy : Paper - VIII

(Indian Philosophy - II) (Core)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001415

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

૧ M.C.Q.

૨૦

(૧) ન્યાયદર્શનના પ્રણેતા નીચેમાંથી કોણ ?

- (A) કણાદ (B) ગૌતમ
(C) પતંજલી (D) કપીલ

(૨) ભારતીય ચિંતનમાં દ્વૈતવાદી દર્શન નીચેમાંથી કયું ?

- (A) સાંખ્ય દર્શન (B) યોગ દર્શન
(C) ન્યાય દર્શન (D) વૈશેષિક દર્શન

(૩) પ્રકૃતિના ગુણોમાં નીચેમાંથી શું ન આવે ?

- (A) સત્વ (B) રંગ
(C) રજસ્ (D) તમસ્

(૪) બીજા માટે થતાં અનુમાનને નીચેમાંથી શું કહેવાય ?

- (A) સંવિધાન (B) સ્વાર્થાનુમાન
(C) મધ્યપદી (D) પરાર્થાનુમાન

(૫) માયાની શક્તિ કેટલી ?

- (A) એક (B) ત્રણ
(C) ચાર (D) બે

- (દ) શંકરાચાર્યના બ્રહ્મ વિચારને નીચેમાંથી શું કહેવાય ?
 (A) વિશિષ્ટા દ્વૈત (B) પદાર્થ વિચાર
 (C) અદ્વૈતવાદ (D) કશું નહીં
- (૭) માયાવાદનું ખંડન કયા આચાર્ય કરે છે ?
 (A) રામાનુજાચાર્ય (B) શંકરાચાર્ય
 (C) ચિતસુખ (D) મધ્વાચાર્ય
- (૮) કયા દર્શનને સૈશ્વરસાંખ્ય કહેવામાં આવે છે ?
 (A) સાંખ્યદર્શન (B) યોગ દર્શન
 (C) ન્યાય દર્શન (D) પૂર્વમીમાંસા
- (૯) અભાવ પદાર્થ છે ?
 (A) ના (B) કદાચ
 (C) હા (D) ખબર નથી
- (૧૦) પદાર્થની વ્યાખ્યામાં નીચેમાંથી શું ના આવે ?
 (A) અસ્તિત્વ (B) યોગ
 (C) અભિધેયત્વ (D) જ્ઞેયત્વ
- (૧૧) પ્રમા એટલે શું ?
 (A) જ્ઞાન (B) વિશેષજ્ઞાન
 (C) અયોગ્યજ્ઞાન (D) યથાર્થજ્ઞાન
- (૧૨) દ્રવ્ય, ગુણ, કર્મ શું છે ?
 (A) યમ (B) સંયમ
 (C) પદાર્થ (D) નિયમ
- (૧૩) યોગના અંતરંગ સાધનો કેટલાં છે ?
 (A) બે (B) ચાર
 (C) એક (D) ત્રણ
- (૧૪) ઈન્દ્રીય અને અર્થના સંનિકર્ષથી ઉત્પન્ન થતાં જ્ઞાનને શું કહેવાય ?
 (A) અનુમાન (B) પ્રત્યક્ષ
 (C) શબ્દ (D) આપત્તિ
- (૧૫) કર્મફળ દાતા ઈશ્વર નથી. આવું માનનાર દર્શન કયું ?
 (A) પૂર્વમીમાંસા દર્શન (B) યોગ દર્શન
 (C) ન્યાય દર્શન (D) વૈશેષિક

- (૧૬) સૌથી જૂનામાં જૂનું દર્શન કયું ?
 (A) યોગ દર્શન (B) સાંખ્ય દર્શન
 (C) ચાર્વાક દર્શન (D) જૈન દર્શન
- (૧૭) વૈશેષિક દર્શનમાં ગુણોની સંખ્યા કેટલી ?
 (A) બાર (B) ચૌદ
 (C) ચોવિસ (D) બે
- (૧૮) યોગ દર્શન મુજબ યમ કેટલાં છે ?
 (A) પાંચ (B) ત્રણ
 (C) બે (D) ચાર
- (૧૯) ભારતીય દર્શનોમાં જ્ઞાનમીમાંસાને સૌથી વધુ મહત્ત્વ આપનાર દર્શન કયું ?
 (A) યોગદર્શન (B) વૈશેષિક દર્શન
 (C) સાંખ્ય દર્શન (D) ન્યાય દર્શન
- (૨૦) ઔલુક્ય દર્શન કોને કહેવામાં આવે છે ?
 (A) વૈશેષિક દર્શન (B) સાંખ્ય દર્શન
 (C) યોગ દર્શન (D) ન્યાયદર્શન

૨ ન્યાય અનુસાર પ્રત્યક્ષ પ્રમાણની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૨ ન્યાય અનુસાર ઈશ્વરના અસ્તિત્વની કોઈ એક દલીલ સમજાવો અને તપાસો. ૧૦

૩ સાંખ્ય અનુસાર પુરુષનું સ્વરૂપ વર્ણવો. પુરુષ બહુત્વની દલીલો આપો. ૧૦

અથવા

૩ યોગના અંતરંગ સાધનો વર્ણવો. ૧૦

૪ (અ) કોઈ એક વિશે નોંધ લખો : ૮

(૧) અનુપલબ્ધિ પ્રમાણ

(૨) માયાવાદ.

(બ) કોઈ એક વિશે નોંધ લખો : ૮

(૧) સ્વાર્થાનુમાન-પરાર્થાનુમાન

(૨) સાંખ્યનો ઉત્કાંતિવાદ.

૫ નીચેમાંથી કોઈ પણ બેનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) યમ-નિયમનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (૨) અભાવ પદાર્થ સમજાવો.
- (૩) શક્તિ અને અપૂર્વના ખ્યાલો સ્પષ્ટ કરો.
- (૪) પ્રકૃતિના ત્રણ ગુણો વર્ણવો.

ENGLISH VERSION

1 MCQ :

20

- (1) Who is the founder of Nyaya system from the following ?
(A) Kanada (B) Gautama
(C) Patanjali (D) Kapil
- (2) Which is the Dualistic system in Indian systems from the following ?
(A) Sankhya System (B) Yoga System
(C) Nyaya System (D) Vaisheshika System
- (3) What is not from the following the Quality of Prakriti ?
(A) Satva (B) Colour
(C) Tamas (D) Rajas
- (4) What is called the inference for the others from the following ?
(A) Syllogism (B) Swarthanumana
(C) Madhyapadi (D) Pararthanumana
- (5) How many are the energies of Maya ?
(A) One (B) Three
(C) Four (D) Two

- (6) What may we call from the following to Shankaracharya's concept of Brahman ?
- (A) Vishishtadvaita (B) The thought of categories
(C) Advaitavada (D) Nothing
- (7) Which Acharya Rafutes Mayavada ?
- (A) Ramanujacharya (B) Shankeracharya
(C) Chitsukha (D) Madhvacharya
- (8) Which system is called Seswar Sankhya ?
- (A) Sankhya system (B) Yoga system
(C) Nyaya system (D) Purvamimansa system
- (9) Is Non-Existence a category ?
- (A) No (B) Perhaps
(C) Yes (D) Don't know
- (10) What is not in the definition of category from the following ?
- (A) Existence (B) Yoga
(C) Expressibility (D) Knowability
- (11) What is Prama ?
- (A) Knowledge (B) Specific knowledge
(C) Invalid knowledge (D) Valid knowledge
- (12) What is Substance, Quality, Action ?
- (A) Yama (B) Samyama
(C) Category (D) Niyama
- (13) How many internal means are there to Yoga ?
- (A) Two (B) Four
(C) One (D) Three

- (14) What we may call to the knowledge created with the contact of sense and object ?
- (A) Inference (B) Perception
(C) Testimony (D) Evil
- (15) 'God is not the give of the fruits of action' which system believes so ?
- (A) Mimansa system (B) Yoga system
(C) Nyaya system (D) Vaisheshika system
- (16) Which is the Oldest system ?
- (A) Yoga system (B) Sankhya system
(C) Charvaka system (D) Jaina system
- (17) How many qualities are there in Vaisheshika system ?
- (A) Twelve (B) Fourteen
(C) Twenty four (D) Two
- (18) How many 'Yama's are there as per yoga system ?
- (A) Five (B) Three
(C) Two (D) Four
- (19) Which Indian system gives the most importance to epistimology ?
- (A) Yoga system (B) Vaisheshika system
(C) Sankhya system (D) Nyaya system
- (20) Which system is called Aulukya Darshana ?
- (A) Vaisheshika system(B) Sankhya system
(C) Yoga system (D) Nyaya system

- 2 Discuss perception as per Nyaya system. 10
- OR**
- 2 Explain and verify any one Argument for the existence of God as per Nyaya system. 10
- 3 Describe the nature of Purusha. Give the arguments for the plurality of the self. 10
- OR**
- 3 Describe the internal means to yoga.
- 4 (A) Write note about : (any **one**) 8
(1) Non-cognition
(2) Mayavada.
- (B) Write note about : (any **one**) 8
(1) Swarthanumana - Pararthanumana
(2) Evolution as per Sankhya.
- 5 Answer any **two** briefly from the following : 14
(1) Explain the importance of Yama - Niyama.
(2) Explain the category of Non-existence.
(3) Clarify the concepts of Shakti' and Apurva.
(4) Describe the three Qualities of Prakriti.
-